

RS 620 – Bruk av en eksperts arbeid

(Denne RS-en ble opprinnelig vedtatt av styret i NSRF for revisjon av regnskap for perioder avsluttet 1. januar 1998 eller senere. Standarden er justert i samsvar med risikostandardene og gjelder for revisjon av regnskaper for perioder som begynner per eller etter 1. januar 2006.)

Innhold	Punkt
Innledning	1-5
Vurdering av behovet for å benytte en ekspert	6-7
Ekspertens kompetanse og objektivitet	8-10
Omfanget av ekspertens arbeid	11
Evaluerings av ekspertens arbeid	12-15
Henvisning til eksperten i revisjonsberetningen	16-17

RS 620 "Bruk av en eksperts arbeid" må leses i sammenheng med "Forord til standarder for kvalitetskontroll, revisjon, attestasjon og beslektede tjenester" som beskriver grunnlaget for utarbeidelsen av standardene, forholdet mellom standardene og lovgivningen om revisors oppgaver og plikter, og standardenes autoritet.

Innledning

1. Hensikten med denne standarden er å fastsette normer og gi veiledning om bruk av en eksperts arbeid som revisjonsbevis.
2. **Når revisor benytter arbeid utført av en ekspert, må han innhente tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis for at arbeidet er tilfredsstillende for revisjonens formål.**
3. En «ekspert» er en person eller et selskap som innehar særskilte ferdigheter, kunnskap og erfaring på andre spesielle områder enn regnskap og revisjon.
4. Revisors utdanning og erfaring gjør revisor kunnskapsrik når det gjelder generelle forretningsmessige spørsmål, men revisor forventes ikke å ha samme ekspertise som en person som er lært opp til, eller kvalifisert til, deltakelse i utøvelse av en annen profesjon eller yrke, for eksempel aktuar eller ingeniør.
5. En ekspert kan være
  - (a) engasjert av foretaket,
  - (b) engasjert av revisor,
  - (c) ansatt av foretaket, eller
  - (d) ansatt av revisor.

Når revisor benytter arbeidet til en egenansatt ekspert, brukes den ansatte mer som en ekspert enn som en revisjonsmedarbeider som behandlet i RS 220 «Kvalitetskontroll av revisjonsarbeidet». Revisor må derfor i slike tilfeller gjennomføre relevante

kontrollhandlinger vedrørende den ansattes arbeid og resultater, men vil vanligvis ikke behøve å vurdere den ansattes ferdigheter og kompetanse for hvert enkelt oppdrag.

Vurdering av behovet for å benytte en ekspert

6. Under sitt arbeid med å skaffe seg en forståelse av foretaket og utføre ytterligere revisjonshandlinger i samsvar med vurderte risikoer, kan revisor ha behov for, i samarbeid med foretaket eller på egen hånd, å innhente revisjonsbevis i form av rapporter, erklæringer, vurderinger og uttalelser fra en ekspert. Eksempler er:
  - Verdivurdering av spesielle typer eiendeler, for eksempel tomter og bygninger, anlegg og maskiner, kunst og edelstener.
  - Fastsettelse av kvantum av eller fysisk tilstand av eiendeler, for eksempel mineraler oppbevart i hauger, mineral- og petroleumsreserver under bakken og gjenværende levetid på anlegg og maskiner.
  - Spesielle teknikker eller metoder som benyttes ved beløpsfastsettelse, for eksempel en aktuarberegning.
  - Vurdering av fullført og gjenstående arbeid for løpende tilvirkningskontrakter.
  - Juridiske vurderinger med hensyn til fortolkning av avtaler, vedtekter og forskrifter.
7. Ved bestemmelse av behov for arbeid utført av en ekspert, vil revisor ta stilling til:
  - (a) Revisjonsteamets kunnskap om og tidligere erfaring fra det område som vurderes,
  - (b) risiko for vesentlig feilinformasjon basert på type, kompleksitet og vesentlighet knyttet til de forhold som vurderes, og
  - (c) kvantitet og kvalitet av andre revisjonsbevis som kan forventes fremskaffet.

Ekspertens kompetanse og objektivitet

8. **Ved planlagt bruk av en eksperts arbeid, må revisor evaluere ekspertens profesjonelle kompetanse.** Dette omfatter vurdering av ekspertens:
  - a) Profesjonelle sertifisering eller autorisasjon fra eller medlemskap i en relevant yrkesorganisasjon, og
  - b) erfaring og omdømme på det området hvor revisor ønsker revisjonsbevis.
9. **Revisor må evaluere ekspertens objektivitet.**
10. Risiko for at ekspertens objektivitet svekkes, øker når eksperten er
  - a) ansatt i foretaket, eller
  - b) kan relateres til foretaket på annen måte, for eksempel ved å være økonomisk avhengig av eller ha en investering i foretaket.

Dersom revisor stiller spørsmål ved ekspertens kompetanse eller objektivitet, må revisor diskutere eventuelle forbehold med ledelsen og vurdere hvorvidt tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis kan oppnås ved bruk av ekspertens arbeid. Revisor kan ha behov for å foreta tillegghandlinger eller søke revisjonsbevis fra en annen ekspert (etter å ha tatt hensyn til faktorene i punkt 7).

Omfanget av ekspertens arbeid

11. **Revisor må innhente tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis for at omfanget av ekspertens arbeid er tilfredsstillende for revisjonens formål.** Revisjonsbevis kan oppnås ved gjennomgåelse av det mandat som ofte er satt opp i en skriftlig instruks fra foretaket til eksperten. En slik instruks til eksperten kan dekke forhold som:
- Formål for og omfang av ekspertens arbeid.
  - En generell oversikt over de spesielle forhold revisor forventer at ekspertens rapport skal dekke.
  - Hvilken bruk revisor har til hensikt å gjøre av ekspertens arbeid, inklusive mulig kommunikasjon med tredjeparter om ekspertens identitet og engasjementets omfang.
  - I hvilken utstrekning eksperten har tilgang til nødvendig grunnlagsmateriale og arkiver.
  - En klargjøring av ekspertens eventuelle forhold til foretaket.
  - Konfidensialitet vedrørende informasjon som tilhører foretaket.
  - Informasjon om de forutsetninger og metoder som er forutsatt benyttet av eksperten, og om disse er i samsvar med det som er benyttet i tidligere perioder.

I de tilfeller hvor disse forhold ikke klart fremgår av en skriftlig instruks til eksperten, kan revisor ha behov for direkte kommunikasjon med eksperten for å innhente revisjonsbevis vedrørende dette. Under sitt arbeid med å skaffe seg forståelse av foretaket, vurderer også revisor hvorvidt eksperten skal ta del i revisjonsteamets diskusjon av hvor utsatt foretakets årsregnskap er for vesentlig feil.

Evaluerings av ekspertens arbeid

12. **Revisor må evaluere om det er hensiktsmessig å benytte ekspertens arbeid som revisjonsbevis for de påstander som blir vurdert.** Dette omfatter en evaluering av hvorvidt substansen i ekspertens resultater kommer riktig til uttrykk i årsregnskapet eller understøtter påstandene og vurderinger av:
- Benyttede kildedata.
  - Benyttede forutsetninger og metoder, og om disse er konsistente med tidligere perioder.
  - Resultatet av ekspertens arbeid i lys av revisors samlede kunnskap om virksomheten og resultatet av andre revisjonshandlinger.
13. Ved vurdering av om eksperten har benyttet kildedata som er hensiktsmessige etter forholdene, vil revisor vurdere følgende handlinger:
- (a) Forespørre om eventuelle rutiner som eksperten har benyttet for å fastslå om kildedataene er relevante og pålitelige, og
  - (b) gjennomgå eller teste de data som eksperten har benyttet.
14. Hensiktsmessigheten og rimeligheten av de forutsetninger og metoder som er benyttet og deres gyldighet, er ekspertens ansvar. Revisor har ikke samme ekspertise og kan av den grunn ikke alltid gjøre innsigelser mot ekspertens forutsetninger og metoder. Revisor har imidlertid behov for å få en forståelse av de forutsetninger og metoder som er benyttet og

vil vurdere hvorvidt disse er hensiktsmessige og rimelige, basert på revisors kunnskap om virksomheten og resultatet av andre revisjonshandlinger.

15. **Dersom resultatet av ekspertens arbeid ikke gir tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis, eller dersom resultatet ikke samsvarer med andre revisjonsbevis, må revisor avklare forholdet.** Dette kan omfatte diskusjoner med foretaket og ekspert, gjennomføring av ytterligere revisjonshandlinger, inklusive mulig engasjement av en annen ekspert, eller avvik fra en normalberetning.

Henvisning til ekspert i revisjonsberetningen

16. **Ved avgivelse av en normalberetning, skal revisor ikke henvisne til ekspertens arbeid.** En slik henvisning kan feilaktig oppfattes som et forbehold i revisjonsberetningen eller en deling av ansvar, noe som ikke er hensikten.
17. Dersom revisor, som et resultat av ekspertens arbeid, beslutter å avvike fra normalberetningen, kan det i enkelte tilfeller være hensiktsmessig for å forklare avviket, å henvisne til eller beskrive ekspertens arbeid (inklusive ekspertens identitet og engasjementets omfang). I disse tilfeller innhenter revisor tillatelse fra ekspert før han foretar en slik henvisning. Dersom tillatelse nektes, og revisor mener henvisningen er nødvendig, kan revisor ha behov for juridisk bistand.